

lokale democratie in beweging

Checklist 'Anders formeren' (versie 29 januari 2018)

Doel

Een voor kiezers begrijpelijk en democratisch proces inrichten dat leidt tot een vertrouwensbasis tussen partijen in de raad, waar vanuit zij samen met inwoners de gemeente gaan besturen. Dit zorgt voor:

- Meer verbinding met elkaar
- Meer legitimiteit
- Sneller reageren op maatschappelijke ontwikkelingen
- Benutten van kennis en kunde in de lokale samenleving

Vóór de verkiezingen.

Voer je met alle partijen ruim voor de verkiezingen (in het openbaar) een gesprek over de wijze waarop je wilt gaan formeren? Laat je daarbij ondersteunen door de griffier, de burgemeester of 'iemand van buiten'?

Vragen die daarbij aan de orde kunnen komen:

- Hoe wordt de toon van het debat tijdens de campagnes?
- Hoe praat je over elkaar?
- Welk beeld wil jij dat de inwoners krijgen over hun lokale bestuurders.

Na de verkiezingen.

- Hoe ga je het formatieproces inrichten?
- Vindt er een openbaar gesprek plaats in de raad tussen de gekozen partijen over de uitslag van de verkiezingen?
- Over de wijze waarop de formatie gaat verlopen?
- Wie neemt het initiatief?
- Worden alle partijen uitgenodigd?

Wat voor type akkoord wil je?

- Sterk op inhoud en (afrekenbare) doelen gericht?
- Meer op het proces en de wijze van werken gericht?
- Meer agendavormend: langs welke weg en met wie wil je wanneer welke doelen bereiken?
- Hoe en waar wordt het resultaat van het formatieproces besproken?

Deelnemers:

- Welke rol krijgen inwoners, instituties, bedrijven, verenigingen en belangenorganisaties in het proces? Aan de voorkant, achteraf, tijdens?
- Is formeren een zaak van de politieke partijen?
- Welke rol krijgt de burgemeester, de griffier, de lijsttrekker van de grootste partij, de ambtenaren, de 'oude' en nieuwe raadsleden?
- Streef je naar een raadsakkoord waar alle (of zoveel mogelijk) partijen zich in kunnen vinden?
- Kies je ervoor om met enkele partijen die samen een meerderheid hebben een collegeakkoord te sluiten? Beide?

Werkwijze en communicatie

- Koppel je tussentijds terug?
- Welke fasen in het proces zijn openbaar en welke gesloten?
- Wie leidt het proces? Iemand uit eigen kring of iemand 'van buiten'?

Wethouders

- Hoe komt de raad tot het kiezen van wethouders?
- De collegepartijen dragen voor en accepteren elkaars voordracht?
- Er wordt een profiel gemaakt van het toekomstige college?
- Worden wethouders gezocht op basis van geschiktheid op inhoud van de portefeuille?

Bestuursstijl

- Hoe gaan oppositie- en coalitiepartijen in de nieuwe raad met elkaar om?
- Ga je uit van verschillen of overeenkomsten?
- Hoe maak je de nieuwe raad de verbinding met de wereld in het gemeentehuis en de wereld daarbuiten?

Meer informatie:

Auteur: Hans Alberse (h.alberse@gmail.com)

Programma Lokale Democratie in Beweging,
www.lokaledemocratieinbeweging.nl

